

Nacionalna bezbednost

Vrsta: Skripta | Broj strana: 59 | Nivo: Fakultet bezbednosti

TRADICIONALNO SHVATANJE NACIONALNE BEZBEDNOSTI

Nacionalna bezbednost je povezana sa pojmovima država i nacija, odnosno pojmom nacionalna država.

*država je nezavisan pravni entitet koji obuhvata teritoriju, stanovništvo i vlast, a nacija je kolektiv ljudi koji vide sebe kao pripadnike iste grupe zbog zajedničkog etničkog porekla, kulture ili jezika. Pojam nacionalne bezbednosti izvodi se iz državnog suvereniteta kao sposobnost države da suvereno ostvaruje svoju vlast, koja je neograničena u uređivanju i upravljanju unutrašnjim poslovima i spoljnim odnosima. Pojam je prvi upotrebio LIPMAN, američki novinar, koji je u svojoj knjizi Američka spoljna politika napisao:

„Nacija ima sigurnost kada ne mora žrtvovati svoje legitimne interese kako bi izbegla rat i kada je sposobna očuvati ih ratom ako bude izazvana.“

U vreme nuklearne konfrontacije 50-tih i 60-tih godina u centru pažnje je bila opasnost od vojnih konvencionalnih, nuklearnih i termonuklearnih pretnji, dok su terorizam, etnički i verski sukobi i druge ne-vojne pretnje ostale izvan izučavanja nacionalne bezbednosti.

Korišćenje reči „nacionalni“ je predstavljalo sredstvo kako bi se društvo ubedilo da se pridruži vladi.

Hladni rat i globalno nuklearno sukobljavanje u drugoj polovini 20. veka učinili su da se bezbednost pojedinca stopi sa bezbednošću njihovih vlada. Tadašnje države su prihvatile odgovornost da zaštite svoje građane ali su zauzvrat tražile njihovu neograničenu lojalnost. Nacizam, nemačka varijanta nacionalnog socijalizma, imao je posebno tumačenje nacionalne bezbednosti. Ne samo da je u nacizmu uloga države nešto što je suprotno pojedincu, već je nacizam priznavao rat kao instrument nacionalne politike.

Tradicionalna shvatanja nacionalne bezbednosti više nisu u stanju da objasne složene bezbednosne pojave, jer se danas nacionalna bezbednost pored vojnih umači i ne-vojnim aspektima bezbednosti.

*SAVREMENA SHVATANJA NACIONALNE BEZBEDNOSTI

Poslehladnoratovski period i raspad biopolarizma uticali su na oblikovanje studija bezbednosti u 3 pravca:

HORIZONTALNA DIMENZIJA BEZBEDNOSTI

Teoretičari koji se zalažu za proširenje neorealističkog pristupa bezbednosti (teorijski pristup koji ponašanje država objašnjava razlikama u njihovoj relativnoj moći) i izučavanje širih potencijalnih pretnji bezbednosti – ekonomski razvoj, degradacija životne sredine i migracijska kretanja

VERTIKALNA DIMENZIJA BEZBEDNOSTI

Zalaže se za proširenje agende izučavanja, počevši od individualne bezbednosti, preko nacionalne bezbednosti do regionalnog, međunarodnog i globalnog aspekta bezbednosti.

Treća grupa ostajući kod državnocentričnog pristupa izučavanju bezbednosti, uključuje nove forme bezbednosti – zajednička, kolektivna, kooperativna bezbednost. . .

HORIZONTALNO ŠIRENJE ISTRAŽIVAČKOG POLJA NACIONALNE BEZBEDNOSTI

Horizontalna dimenzija bezbednosti pripada savremenim shvatanjima nacionalne bezbednosti.

Do sada se pojam nacionalne bezbednosti odnosio na održavanje jake vojne odbrane zbog napada ili invazije neprijatelja, ali sada kada otrovi koji se prenose putem vazduha mogu da dovedu do rasprostranjanja bolesti i smrti, i mogu da ugroze blagostanje čitave planete, ovo

gledište je zastarelo.

Kada su se smanjili strahovi od rata među velikim silama, ekonomska i ekološka dimenzija nacionalne bezbednosti poprimile su veliki značaj. U 21. veku bezbednost bi trebalo da bude definisana u širem smislu i da uključuje kako vojne tako i ne-vojne pretnje za ljudski opstanak. Koncept nacionalne bezbednosti mora da obuhvati zaštitu od svih velikih pretnji.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com